

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української літератури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

Юрій БІДЗІЛЯ **Юрій БІДЗІЛЯ**

« » 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 31. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика літературної творчості» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність».

Розробники: Ігнатович Олександра Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри української літератури

протокол № 14 від « 30 » 06 2025 р.

Завідувач кафедри Оксана КУЗЬМА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 9 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	4
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	7
	Лекції:
	20
	Практичні (семінарські):
	24
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: усний, письмовий	Самостійна робота:
	46

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика літературної творчості» є закріпити й поглибити знання із теорії літератури; виробити навички написання художніх та

публіцистичних творів; ознайомитися з технікою редагування художнього твору; прищепити професійні якості, поглибити почуття патріотизму, прищепити любов до красного письменства як до зразків класики національної літератури; розвивати читацьку культуру, критичне мислення, художній смак, а також творчу активність та самостійність студента.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, теорії та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов науково-дослідницької діяльності (ПК);
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК 3);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 7);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 8);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 13);
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій (ПК 3);
- здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань (ПК 4);
- здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом (ПК 8);
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (ПК 15);
- здатність до організації ділової комунікації; здатність організовувати різні форми наукової, творчої, культурної та інших видів діяльності, які стосуються філології, редагування, літературної творчості (ПК 16).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика літературної творчості» є опанування таких обов'язкових компонентів навчальних дисциплін (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК8 Вступ до літературознавства.

ОК10 Історія зарубіжної літератури.

ОК11 Аналіз художнього твору.

ОК12 Український літературний процес

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Діловодство та інформаційна діяльність», вивчення навчальної

дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 2
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	ПРН 8
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН 14
Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Теорія і практика літературної творчості»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Уміти працювати з інформацією, добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 2
Володіти вмінням аналізу художнього твору різних жанрів і стилів.	ПРН 8
Знати особливості літературного процесу, специфіки художньої творчості, жанрово-стильових особливостей творів, використовувати знання для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН 14
Розуміти загальні властивості літератури.	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усні відповіді та письмові перевірні роботи, модульні контрольні роботи, залік, результати якого виписані за шкалою оцінювання знань студента (національна та ECTS)

...

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмові перевірні роботи.

Форма модульного контролю: перевірна контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
8	8	8	9	8	9		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	50	5	
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)				
Рімейк			1	10
Етюд			1	10
Нарис			1	10
Есе			1	10
Рецензія			1	10

Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота №1: написання здобувачем реферату на тему: «Зв'язок твір-читач у літературній творчості» (50 балів).

Модульна контрольна робота №2: написання есе літературознавчого характеру (літературний портрет письменника, котрому присвячене курсове дослідження або улюбленого автора) (50 балів).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

Для визначення рівня знань студентів під час проведення екзаменів та заліків є критерії оцінок:

* оцінку **«відмінно» (90-100 балів, A)** заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

* оцінку **«добре» (82-89 балів, B)** – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі

відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

* оцінку **«добре» (74-81 бал, C)** заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вмів порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

* оцінку **«задовільно» (64-73 бали, D)** – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

* оцінку **«задовільно» (60-63 бали, E)** – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

* оцінка **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

* оцінку **«незадовільно» (35 балів, F)** – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Основи теорії та психологія літературної творчості.

Тема 1. Категорія «літературна творчість» в контексті міжпредметних зв'язків.

Простежуємо вивчення категорії «літературна творчість» в контексті історії, філософії, психології, літературознавства, естетики. Здійснюємо огляди підручників, посібників та інших розвідок, присвячених вивченню теорії і практики літературної творчості. Формулюємо мету вивчення цієї навчальної дисципліни.

Тема 2. Історія виникнення і становлення теорії і практики літературної творчості.

Літературне теоретизування від Арістотеля до XIX ст.: деякі ключові моменти. Теоретичні ідеї вивчення літератури та літературної творчості XX століття. У пошуках нової методології: феноменологія, структуралізм (структуралістська критика), постструктуралізм і деконструкція (постструктуралістська критика); постмодернізм (постмодерністська критика); літературна герменевтика.

Творчість як сублімація несвідомого. Психоаналіз і психоаналітична критика. Рецептивна естетика. Фемінізм і феміністична критика. Феміністична критика і психоаналіз. Гей-лесбійська теорія і критика. Витоки й основи марксистської теорії літературної критики.

«Новий історизм» в літературній творчості. Літературна компаративістика. Постколоніальна критика. Наратологія як наука про оповідні структури. Екокритика чи зелені студії в літературі. Стили в літературі.

.Тема 3. Психологічні передумови творчості.

Літературна творчість як спосіб самовираження. Літературна творчість як шлях до пізнання. Літературна творчість як змагання. Літературна творчість як гра. Літературна творчість як воля до влади. Літературна творчість як витіснення психологічних комплексів. Літературна творчість як гедонізм. Літературна творчість як народження. Літературна творчість як втеча від дійсності. Літературна творчість як медитація. Літературна творчість як спроба увічнити себе.

Тема 4. Таємничі джерела художнього мислення.

Художній талант. Біографія і творчість (спостережливість, розвинута уява, пам'ять, фантазія, легкість і розкутість асоціацій, інтуїція, гнучкість мислення). Народження творчого задуму. Творче натхнення.

Тема 5. «Особистісні» вияви літератури.

Щоденникові записи письменника. Правдиве і приховане в щоденниках. Письменницький епістолярій: розрахованість на одного читача. Художній елемент у листуванні письменників. Слава і безсмертя письменника як кінцева мета творчості.

Тема 6. Робота письменника над твором.

Індивідуальний стиль письменника (цілісність, індивідуальність, неповторність, смостійність, активність). Проблема свободи творчості. Критичне мислення, освіченість, працездатність, відповідальність перед читачем, як чинники, що впливають на роботу письменника над твором і його редагуванням.

Тема 7. Зв'язок твір-читач у літературній творчості

Читач як «співавтор» у літературній творчості. Літературний критик як учасник літературного процесу. Літературні жанри та форми критики.

Модуль 2. Практика літературної творчості

Тема 8. Особливості написання рецензії на літературний твір

Окреслити загальні вимоги до рецензії: фаховий аналіз твору, стрункість побудови, глибина порушуваних питань, лаконічність викладу; вміння толерантно і зважено вказувати на недоліки твору. Освоєння різновидів рецензії: оглядова рецензія, рецензія-відгук, реферативна, проблемна. Специфіка рецензій для газетних чи журнальних публікацій, розгорнутої анотації, авторецензії. Репліка.

Тема 9. Особливості написання нарису

Нарис як портретний, подорожний, проблемний, науково-популярний твір, у яких значне місце відведено роздумам, соціально-економічному аналізу, обґрунтуванню, узагальненню висвітлюваного матеріалу, статистичним даним.

Тема 10. Принципи написання літературознавчого есе

Ознайомлення з есе як прозовим твором із довільною композицією, із властивою белетризацією зафіксованих індивідуальних вражень, асоціацій чи інформації, отриманої з різних галузей знань, несистематичне поєднання філософських, літературно-критичних, науково-популярних елементів. Наявність художньої образності, суб'єктивності, поєднанням різнорідних елементів, афористичністю, побутовістю мовлення.

Тема 11. Основні прийоми написання етюду

Ознайомлення з етюдом як з твором невеликим за обсягом, переважно безфабульним, настроєвого характеру. Образна мова етюду.

Тема 12. Рімейк як сучасний «переспів» відомого твору.

Рімейки в сучасному культурному просторі. Легенди, балади, нариси – як джерело літературних рімейків. Пристосування рімейків до дитячої, підліткової аудиторії. Рімейки драматичних творів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
6-й семестр						
Модуль 1 Основи теорії та психологія літературної творчості. Змістовий модуль 1 Теорія і практика літературної творчості як наукова і навчальна дисципліна						

Тема 1. Категорія «літературна творчість» в контексті міжпредметних зв'язків.	4	2				2
Тема 2. Історія виникнення і становлення теорії і практики літературної творчості.	8	2	2			4
Тема 3. Психологічні передумови творчості.	6	1	2			3
Тема 4. Таємничі джерела художнього мислення.	6	1	2			3
Тема 5. «Особистісні» вияви літератури.	6	1	2			3
Тема 6. Робота письменника над твором.	7	1	2			4
Тема 7. Зв'язок творчості-читач у літературній творчості	8	2	2			4
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	45	10	12			23
Модуль 2 Практика літературної творчості						
Тема 8. Особливості написання рецензії на літературний твір	8	2	2			4
Тема 9. Особливості написання нарису	9	2	2			5
Тема 10. Принципи написання літературознавчого есе	8	2	2			4
Тема 11. Основні прийоми написання етюду	10	2	3			5
Тема 12. Рімейк як сучасний «переспів» відомого твору.	10	2	3			5
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	45	10	12			23
Разом за семестр	90	20	24			46

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Категорія «літературна творчість» в контексті міжпредметних зв'язків.	-
2	Історія виникнення і становлення теорії і практики літературної творчості.	2
3	Психологічні передумови творчості.	2

4	Таємничі джерела художнього мислення.	2
5	«Особистісні» вияви літератури.	2
6	Робота письменника над твором.	2
7	Зв'язок твір-читач у літературній творчості.	2
8	Тема 8. Особливості написання рецензії на літературний твір	2
9	Тема 9. Особливості написання нарису	2
10	Тема 10. Принципи написання літературознавчого есе	2
11	Тема 11. Основні прийоми написання етюду	3
12	Тема 12. Рімейк як сучасний «переспів» відомого твору.	3
Разом		24

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
		денна
1	Категорія «літературна творчість» в контексті міжпредметних зв'язків.	2
2	Історія виникнення і становлення теорії і практики літературної творчості. Опрацювання статті Г.Клочака «Художній світ як категоріальне поняття».	4
3	Психологічні передумови творчості (вивчення статей із праці І.Франка «Із секретів поетичної творчості»).	3
4	Таємничі джерела художнього мислення (опрацювання розвідки В.Марка «Від осяяння до художньої концепції»).	3
5	Опрацювання розвідки В.Марка «Коди художнього тексту».	3
6	Робота письменника над твором (опрацювання відповідних уривків із «Щоденників» І.Чендея).	4
7	Опрацювання статті Н.Хамітова «Катарсис як естетичний критерій і результат художнього вирішення протиріч».	4
8	Особливості написання рецензії на літературний твір (обрання художнього твору і написання рецензії)	4

9	Особливості написання нарису (обрання типу нарису і написання нарису)	5
10	Принципи написання літературознавчого есе (написання літературознавчого есе)	4
11	Основні прийоми написання етюду (обрання теми й написання етюду)	5
12	Рімейк як сучасний «переспів» відомого твору (написання рімейку на обраний твір).	5
	Всього	46

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

...

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: офісні додатки, електронне навчання в середовищі Moodle, сайт електронного навчання УжНУ (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>), Google Meet.

Обладнання: персональний комп'ютер, мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Астрахан, Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми. Київ, 2021. 296 с.
 Ігнатович О. Синхромія. Ужгород, 2019. 256 с.
 Ференц Н. Теорія літератури та основи естетики. Ужгород, 2021. 105 с.
 Орлова О.В., Орлов О.П. Основи літературознавства: тексти лекцій. Полтава, 2021. 134 с.

Допоміжна:

Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. Львів, 2002.

Баррі Пітер. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. Київ, 2008. 358 с.

Білоус П.В. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: лекції. У 2-х томах. Житомир, 2009. 336 с.

Ігнатович О. Літературні портрети. Ужгород, 2013. 120 с.

Качуровський І. Генерика і архітектоніка. У 2-х кн. Київ, 2005.

Літературознавча енциклопедія: У двох томах [авт.-уклад.] Ю. Ковалів. К., 2007.

Марко В.П. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. 280 с.

Наєнко М. Художня література України: науково-популярний нарис. Київ, 2008.

Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство: посібник. Київ, 2003.

Семків Р. Як писали класики: поради, перевірені часом. Київ, 2016.

Скунць П. Твори у 4 книгах. Ужгород, 2011. Кн. 4.

Фройд З. Вступ до психоаналізу. Київ, 1998. 710 с.

Чендей І. Щоденники. Кн.І. Ужгород, 2021. 640 с.

Чендей І. Щоденники. Кн.ІІ. Ужгород, 2021. 688 с.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали) Кузьма О.І.

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)